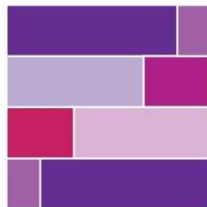

ВІДПОВІДНІСТЬ ОКРЕМИХ ЗАКОНІВ УКРАЇНИ ВИМОГАМ КОНВЕНЦІЇ РАДИ ЄВРОПИ ПРО ЗАПОБІГАННЯ НАСИЛЬСТВУ СТОСОВНО ЖІНОК І ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ ТА БОРТЬБУ З ЦИМИ ЯВИЩАМИ (СТАМБУЛЬСЬКА КОНВЕНЦІЯ)

Хав'єр Тручеро Куевас та Ганна Христова
ЗАПОБІГАННЯ ТА БОРТЬБА З НАСИЛЬСТВОМ ЩОДО ЖІНОК ТА ДОМАШНІМ
НАСИЛЬСТВОМ В УКРАЇНІ

<http://www.coe.int/web/stop-violence-against-women-ukraine>

ВІЛЬНІ ВІД СТРАХУ
ВІЛЬНІ ВІД
НАСИЛЛЯ

SAFE FROM FEAR
SAFE FROM
VIOLENCE

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Конвенція про запобігання насильству щодо жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами

- Перший юридично обов'язковий інструмент в Європі.
- Максимально далекосяжна міжнародна угода.

Цілі

- Захистити жінок, запобігти насильству щодо жінок та домашньому насильству і притягнути до відповідальності за ці діяння
- Подолати дискримінацію та сприяти утвердженню рівності між жінками й чоловіками

СТРУКТУРА СТАМБУЛЬСЬКОЇ КОНВЕНЦІЇ

Користь від впровадження норм Стамбульської конвенції в Україні

- **Визначення:** насильство щодо жінок, домашнє насильство...
- **Узгоджені політики:** Зв'язок між рівністю та припиненням насильства щодо жінок; запобіжні заходи.
- **Координація:** усі причетні структури
- **Спеціалізовані служби підтримки:** гарячі лінії, притулки, кризові центри.
- **Визначення конкретних кримінальних правопорушень.**
- **Стандарт «належної уваги»,** що застосовується до проблеми насильства щодо жінок.
- **Важливість національних недержавних громадських організацій.**

Ключові рекомендації

- Впровадити визначення насильства щодо жінок / гендерно-зумовленого насильства
- Гарантувати, що усі закони та заходи охоплюють усі форми насильства щодо жінок та домашнього насильства, приділяючи особливу увагу жінкам-жертвам гендерно-зумовленого насильства.

УЗГОДЖЕНІ ПОЛІТИКИ

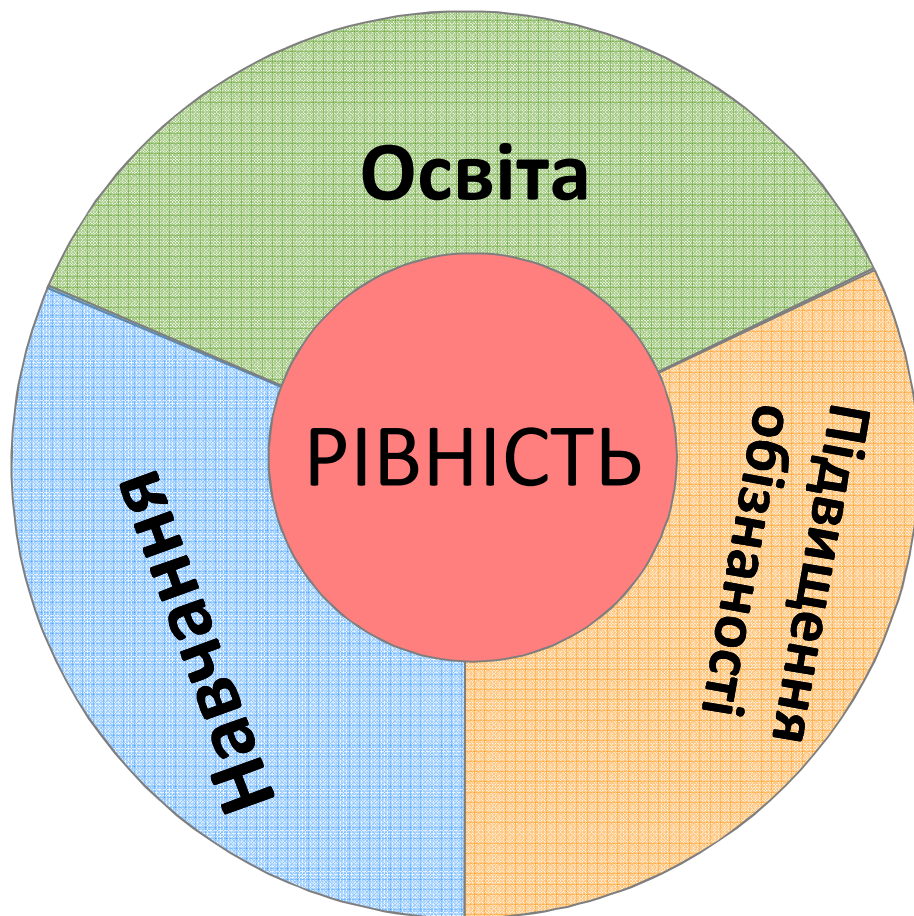

Збір і дослідження даних

Ключові рекомендації

- Забезпечити **комплексний та скоординований підхід до усіх форм насильства щодо жінок.**
  - Сформувати **належну правову та організаційну базу** для протидії усім формам насильства щодо жінок, а не лише для домашнього насильства.
  - Призначити чи утворити один чи більше офіційних **координуючих органів стосовно насильства щодо жінок** та домашнього насильства.
- Сформувати правову базу для **співпраці з відповідними неурядовими організаціями та громадськістю**, котра активно бореться з насильством щодо жінок.
- Забезпечити періодичний збір належних **розбитих по категоріях статистичних даних** щодо випадків усіх форм насильства щодо жінок та домашнього насильства.

ЗАПОБІГАННЯ

Конкретні дії

- Підготовка фахівців
- Заходи щодо підвищення обізнаності
- Навчальні матеріали, що сприяють утвердженню рівності
- Програми для кривдників

Ключові рекомендації

- Гарантувати **комплексний та скоординований підхід до всіх форм насильства щодо жінок.**
- Закон про домашнє насильство повинен розширити перелік **заходів щодо запобігання домашньому насильству** у відповідності зі Стамбульською конвенцією.
- Гарантувати, що усі фахівці, причетні до роботи з проблемою насильства щодо жінок та домашнього насильства, отримують **належне навчання з врахуванням гендерного фактору щодо запобігання та виявлення такого насильства.**
- Вдосконалити наявну юридичну базу щодо **програм для кривдників** та гарантувати, щоб корекційні **програми були доступні для правопорушників, які здійснили злочини сексуального характеру.**

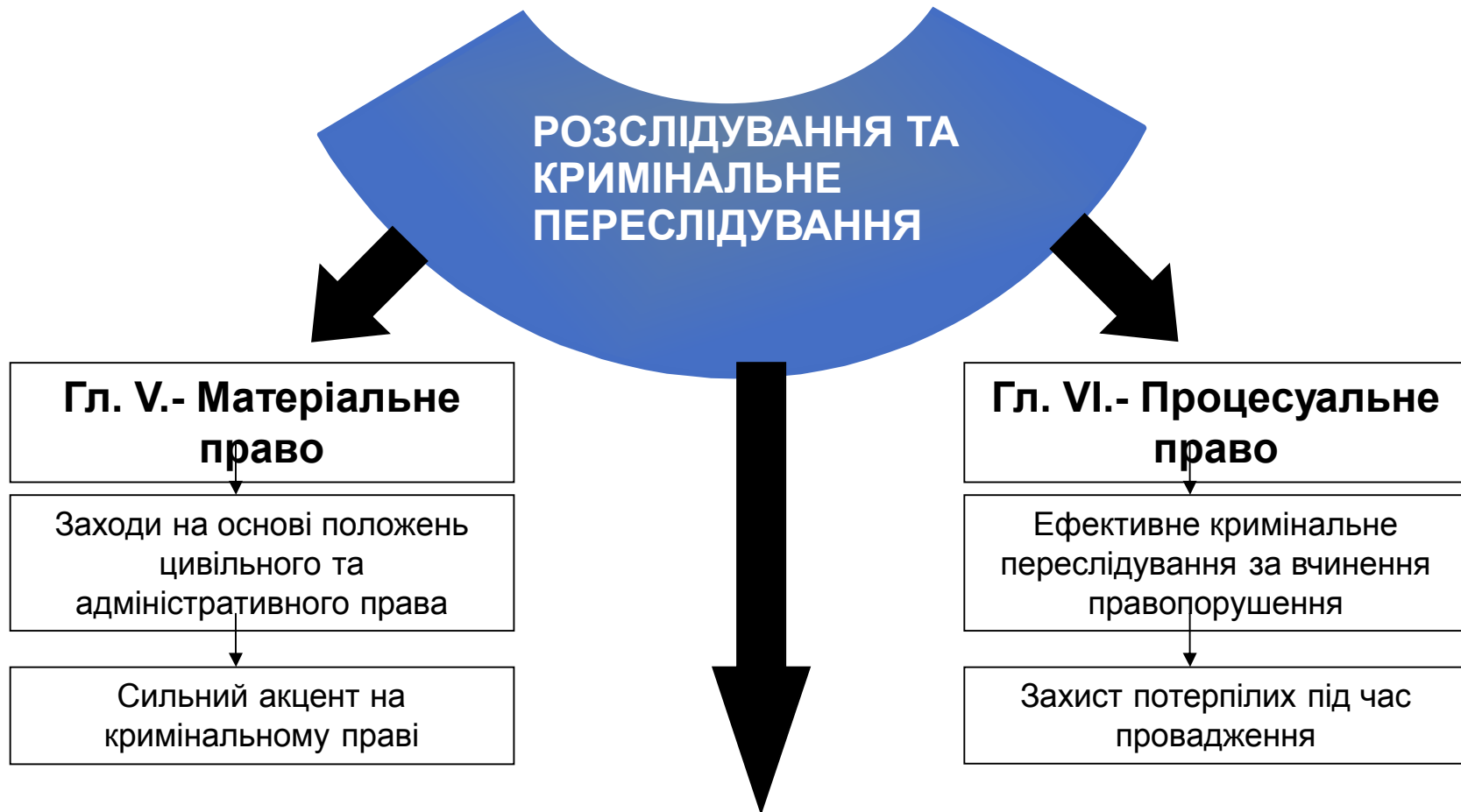
ЗАХИСТ

Ключові рекомендації

- Ефективні механізми співпраці, включаючи процедури розгляду заяв та повідомлені, між усіма залученими державними органами та неурядовими організаціями.
- Належне фінансування неурядових організацій.
- Спеціалізовані служби підтримки для усіх жертв насильства щодо жінок та домашнього насильства.
- Належні, доступні притулки в достатній кількості.
- Загальнодержавна гаряча телефонна лінія для забезпечення цілодобової та безкоштовної допомоги.
- Принцип «інтереси дитини понад усе» в законах, що стосуються захисту та підтримки жертв насильства щодо жінок та домашнього насильства.

КРИМІНАЛЬНЕ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ

ПРИТЯГНЕННЯ ПРАВОПОРУШНИКІВ ДО ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ:
ПОДОЛАННЯ БЕЗКАРНОСТІ

КОМПЕНСАЦІЯ ДЛЯ ПОТЕРПІЛИХ: ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ

Ключові рекомендації

- Схема державного відшкодування, що пропонує додаткове відшкодування для жертв насильства щодо жінок та домашнього насильства.
- Гарантувати, щоб законодавчі положення, які стосуються батьківських прав, вимагали від суддів та органів опіки і піклування брати до уваги будь-які докази будь-яких форм насильства щодо жінок чи домашнього насильства.

ПСИХОЛОГІЧНЕ НАСИЛЬСТВО (СТАТТЯ 33)

- Тяжке порушення психологічної цілісності особи.

ФІЗИЧНЕ НАСИЛЬСТВО (СТАТТЯ 35)

- “Фізичний вплив” по відношенню до іншої особи незалежно від його наслідків.

Ключові рекомендації

- Впровадити кримінальне правопорушення щодо домашнього насильства. Воно повинно включати психологічне та економічне насильство.
- Визнати примушування видом правопорушення.

ПЕРЕСЛІДУВАННЯ (СТАТТЯ 34):

- Повторюване здійснення загрозової поведінки, що змушує особу боятися.

ПРИМУСОВИЙ ШЛЮБ (СТАТТЯ 37):

- «Примушування» особи до вступу в шлюб.
- «Заманювання» особи на територію іншої держави з метою примушування її до вступу у шлюб.

Ключові рекомендації

- Здійснювати кримінально-правові заходи, що забороняють та передбачають застосування санкцій за прояви переслідування та залякування.
- Передбачати кримінальну відповідальність за примусовий шлюб.

СЕКСУАЛЬНЕ НАСИЛЬСТВО (СТАТТЯ 36)

- Всі форми сексуальних актів, що вчиняються по відношенню до іншої особи без її вільно висловленої згоди.

КАЛІЦТВО ЖІНОЧИХ ГЕНІТАЛІЙ (СТАТТЯ 38)

- Відрізання частин жіночих геніталій.
- «Примушування» жінки чи дівчини або «підбурювання» дівчини до того, щоб вона вчинила цей акт.

Ключові рекомендації

- Удосконалити норми кримінального права щодо сексуального насильства.
- Заборонити **усі дії**, що включені у поняття каліцтва жіночих геніталій.

ПОВ'ЯЗАНІ ПОЛОЖЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА

Обтяжуючі обставини

- Вчинення правопорушення групою осіб, з використанням зброї або у присутності дитини.
- Вразливий потерпілий або стосунки з потерпілим.
- Повторність чи рецидив, включаючи врахування вироків, винесених в інших країнах (ст. 47).

НЕПРИЙНЯТНІ ВИПРАВДАННЯ

- Культура, звичай, релігія, традиція або так звана «честь».

Ключові рекомендації

- Передбачити обтяжуючі обставини, що вимагають врахування інтимних чи сімейних стосунків між жертвою та правопорушником.
- Виключити пом'якшуючі обставини, що базуються на аморальній поведінці зі сторони жертви.

ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО: ЕФЕКТИВНЕ КРИМІНАЛЬНЕ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ

НАЛЕЖНА УВАГА

- Забезпечення розслідування справи та її розгляду судом без невиправданих зволікань.
- Забезпечення ефективного розслідування правопорушень і кримінального переслідування за їхнє вчинення.

ПУБЛІЧНЕ ОБВИНУВАЧЕННЯ (ПРОВАДЖЕННЯ EX OFFICIO)

- Переслідування за вчинення тяжких форм насильства може відбуватися незалежно від повідомлення чи заяви потерпілої особи.
- Переслідування може продовжуватися у випадку відкликання такої заяви

Ключові рекомендації

- Встановити **чіткі повноваження поліції** діяти оперативно та ефективно у всіх випадках насильства щодо жінок та домашнього насильства
- Розглядати тяжкі випадки фізичного чи сексуального насильства, примусового шлюбу, каліцтва жіночих геніталій та примусової стерилізації й примусового абортів як справи **публічного обвинувачення**

ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО: ЕФЕКТИВНЕ КРИМІНАЛЬНЕ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ

ОЦІНКА РИЗИКІВ ТА УПРАВЛІННЯ НИМИ

- Обов'язок оцінити летальний ризик, серйозність ситуації та ризик повторення насильства й управляти цими ризиками.
- Обов'язок враховувати, що правопорушники володіють зброєю або мають до неї доступ.

ЗАХИСНІ ПРИПИСИ

- Термінові заборонні приписи.
- Обмежувальні чи захисні приписи.

Ключові рекомендації

- Включити в законодавство «термінові заборонні приписи»
- Вдосконалити існуючі «захисні приписи»
- Забезпечити, щоб усі відповідні органи **проводили оцінку ризиків** у випадках насильства щодо жінок та домашнього насильства